



**ČESKÁ REPUBLIKA**

**Česká školní inspekce**

**Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno**

---

# **INSPEKČNÍ ZPRÁVA**

**Základní škola Kneslova 28, 618 00 Brno**

**Kneslova 28/697, 618 00 Brno**

**Identifikátor školy: 600 108 473**

**Termín konání orientační inspekce: 13. - 15. listopad 2001**

<b>Čj.</b>	122 706/01-5129
<b>Signatura</b>	ol2cv105

## CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Kneslova 28, 618 00 Brno je úplnou základní školou, jejímž zřizovatelem je Městská část Brno - Černovice. Ve školním roce 2001/2002 se vyučuje v šestnácti třídách podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2. Povinnou školní docházku zde plní 370 žáků. Orientační inspekce byla zaměřena na hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v základní škole a na oblast podmínek vzdělávání. Ostatní součásti školy (školní družina a školní jídelna) nebyly předmětem orientační inspekce.

## HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vychází z hospitační činnosti na prvním stupni v předmětech český jazyk a matematika, na druhém stupni v předmětech český jazyk a literatura, anglický jazyk, matematika, zeměpis a hudební výchova. Kvalita výuky v jednotlivých sledovaných předmětech byla hodnocena v oblastech plánování a přípravy výuky, podmínek výuky (personálních, materiálních a psychohygienických), hodnocení a motivace, interakce a komunikace. Poznatky týkající se plánování, přípravy a podmínek výuky jsou za všechny sledované předměty hodnoceny souhrnně.

### I. stupeň ZŠ

#### Plánování a příprava výuky

Časová dotace vyučovacích hodin českého jazyka a matematiky na I. stupni odpovídá schválenému učebnímu plánu. Učební osnovy byly v době konání inspekce plněny, kontinuita učiva je zajištěna tematickými plány. Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla většinou velmi dobrá a zodpovědná. Probírané učivo mělo přímou návaznost na učivo předcházející. Stanovené výukové cíle korespondovaly se standardem základního vzdělávání. Byly však vyjádřeny převážně formou učebních požadavků nebo zohledňovaly činnost učitelů.

***Plánování a příprava výuky sledovaných předmětů byly celkově na velmi dobré úrovni.***

#### Podmínky výuky

Všichni vyučující na prvním stupni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané současnou právní normou. Jedna vyučující má aprobaci pouze pro výuku němčiny na prvním stupni, což se částečně negativně promítlo v menší promyšlenosti jedné z hospitovaných hodin matematiky. Škola má pro výuku dostatek prostorných a účelně vybavených učeben. Didaktická a audiovizuální technika je ve škole k dispozici, byla využita jen ojediněle. Ve vyučování žáci pracovali se schválenými učebnicemi, pracovními sešity, nakopírovanými materiály, kartičkami a doplňující literaturou. Rozmístěné názorné učební pomůcky vztahující se k probíranému učivu tvořily společně s vystavenými žákovskými pracemi esteticky velmi pěkné a pro žáky dostatečně podnětné pracovní prostředí. Vybavení učebními pomůckami je na standardní úrovni. Nové modernější pomůcky jsou pořizovány v závislosti na finančních možnostech školy. V hodinách byla pozorována klidná, nestresující atmosféra. Pracovní tempo bylo adekvátní věku a schopnostem žáků ve třídě. Pouze ojediněle učitelé dbali na správné držení těla žáků při provádění jednotlivých činností. Relaxační chvílky byly zařazovány jen v některých hodinách.

***Materiální podmínky hospitovaných předmětů jsou na průměrné úrovni, psychohygienické podmínky měly celkově velmi dobrou úroveň.***

## Český jazyk

Organizace výuky a užití formy a metody práce byly u jednotlivých vyučujících odlišné nejen vzhledem k věku žáků a jejich možnostem, ale také vzhledem k metodické zdatnosti, pedagogickým zkušenostem a kreativitě učitelů. Množství a výběr informací akceptoval náročnost učiva a schopnosti většiny žáků. V některých hospitovaných hodinách byl uplatňován převážně klasický frontální způsob výuky, při kterém se pouze někteří žáci podíleli na vyvozování nových poznatků společně s učiteli. Zařazení činnostního pojetí výuky a skupinových forem práce umožňovalo aktivní zapojení všech žáků v procesu učení. Žáci byli důsledně vedeni ke schopnosti správně aplikovat probrané učivo, což velmi dobře zvládali. Byli aktivní, dokázali samostatně pracovat s textem a učebnicí podle pokynů vyučujících a celkově prokazovali velmi dobré znalosti. Při samostatné práci byla problémovým žákům poskytována individuální pomoc, mohli pracovat vlastním tempem. Ve všech vyučovacích hodinách bylo možno sledovat diferenciaci v rozsahu zadaných úkolů vzhledem k žákům se specifickými poruchami učení a vzhledem k jejich výkonnosti.

Úvodní motivace spočívala většinou ve sdělení tématu vyučovací hodiny, sporadicky byla zařazena motivace vztahující se k probíranému učivu. Průběžná motivace byla volena vhodnými formami a v dostatečném rozsahu. Učitelé využívali především ukázek z beletrie, aktualizace učiva a pozitivního posilování. Motivační účinek měla i křížovka, připravený žakovský referát, dramatizace pohádky a vlastní tvorba žáka. Znalosti žáků byly prověřovány různými formami v úvodu i průběhu vyučovacích hodin. Kontrolou plnění zadaných úkolů a individuální pomocí žákům získávali učitelé zpětnou vazbu o úrovni práce a míře zvládnutí zadaných úkolů. Rovněž žáci získávali následnou kontrolou, pokud byla provedena, přehled o své úspěšnosti. Hodnocení žáků bylo objektivní a pozitivně zaměřené.

Tolerantní a přátelský vztah učitelů k žákům a nestresující pracovní atmosféra byly charakteristické pro všechny sledované hodiny. Žáci akceptovali a respektovali stanovená pravidla chování, chovali se slušně a ukázněně. Ve sledovaných hodinách převažovala vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky. Příležitost ke vzájemné komunikaci a k prezentaci výsledků své práce měli žáci při skupinové činnosti, která však byla méně častá. Dětem byl poskytován dostatečný prostor pro jejich slovní vyjádření. Vyučující dbali na rozvoj komunikativních dovedností dětí v mateřském jazyce a na jejich správný mluvní projev.

***Organizace, metody a formy práce, motivace a hodnocení, stejně jako komunikace a interakce vykazovaly velmi dobrou úroveň.***

***Celkově je kvalita vzdělávání v českém jazyce na I. stupni ZŠ velmi dobrá.***

## Matematika

Organizační pokyny učitelů byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Vyučujícím se ve všech hospitovaných hodinách nedařilo sledovat, čeho mají žáci v průběhu vyučování dosáhnout. Využívání učebních pomůcek bylo účinné, avšak nepříliš rozsáhlé. Množství a rozsah použitých forem a metod práce nebyl obšírný, ojediněle byly použity metody s nižší účinností. Zohledňování žáků se specifickými poruchami učení a chování bylo pozorováno sporadicky. Prostor pro samostatné učení byl poskytován částečně, stejně jako pro uplatnění vlastního názoru žáků a pro jejich alternativní způsoby řešení zadaných úkolů. Skupinové aktivity byly začleněny pouze výjimečně. Učitelům se ne vždy dařilo organicky zařazovat vhodné relaxační aktivity. Učivo bylo interpretováno věcně a odborně správně. Žáci ve sledovaných hodinách uplatňovali matematické dovednosti s patrnou mírou cviku a prokazovali velmi dobré vědomosti i z jiných předmětů.

Ve většině hodin byla zařazena účinná vstupní motivace, v průběhu hodiny bylo využíváno především aktualizace učiva. Mezipředmětové vztahy byly ve všech sledovaných hodinách uplatňovány a prohlubovány. Žáci po vybudnutí využívali svých životních zkušeností, které učitelé uváděli do vhodných souvislostí s probíraným učivem. Učitelé poskytovali žákům při řešení jednotlivých úloh pomoc, práce s chybou nebyla vždy systematická a důsledná. Pokrok žáků byl většinou oceňován pochvalou, avšak méně často v průběhu hodiny.

Stanovená pravidla žáci znali a většinou je uvědoměle respektovali. Prostor pro diskusi byl velmi zúžený. Komunikativní schopnosti žáků byly rozvíjeny částečně, komunikace mezi žáky navzájem probíhala jen řídko. Verbální a neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá.

***Organizace, formy a metody měly celkově průměrnou úroveň, motivace a hodnocení velmi dobrou a interakce a komunikace průměrnou úroveň.***

***Kvalita výuky ve sledovaných hodinách matematiky byla celkově na průměrné úrovni.***

## **II. stupeň ZŠ**

### **Plánování a příprava výuky**

Výuka sledovaných předmětů probíhala v době konání inspekce v souladu se schválenými učebními plány a osnovami. Perspektivní příprava pedagogů na výuku je zajišťována prostřednictvím tematických plánů, které zabezpečují kontinuitu učiva mezi ročníky. Bezprostřední příprava učitelů na jednotlivé hodiny byla velmi dobrá, hodiny byly pečlivě promyšleny a připraveny. Při plánování jednotlivých hodin zeměpisu nebylo využito aktivit žáků pro obohacení hodin o případný další obrazový a textový materiál. Stanovené cíle hodin většiny hospitovaných předmětů byly převážně ztotožněny s tématy, nebo zohledňovaly činnost učitele. Respektovaly osnovy po stránce obsahové, jen zřídka však jejich specifické cíle s ohledem na výstupní znalosti a dovednosti žáků. Převažující část hospitovaných hodin matematiky měla jasně stanovený cíl a obsah, který byl většinou naplněn. Cíle korespondovaly s nácvikem poznatků a dovedností, které jsou zahrnuty do standardu vzdělávání.

***Plánování a příprava výuky byly v českém jazyce a literatuře, anglickém jazyce, matematice a hudební výchově na velmi dobré úrovni, v zeměpisu na průměrné úrovni.***

### **Podmínky výuky**

Odborná a pedagogická způsobilost všech vyučujících sledovaných předmětů na II. stupni je v souladu s právní normou. Jedna učitelka anglického jazyka a učitelky hudební výchovy však nemají příslušnou aprobaci pro výuku uvedených předmětů. Tato skutečnost se projevila v kvalitě výuky hudební výchovy především v oblasti metodiky výuky.

Sledované hodiny probíhaly většinou v kmenových třídách vybavených běžným školním nábytkem. Některé hodiny anglického jazyka se uskutečnily v jazykové učebně, pro hodiny angličtiny a zeměpisu byla využita i počítačová učebna. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám, učební prostředí je podnětné a estetické. Didaktická a audiovizuální technika je ve škole k dispozici, byla ve sledovaných hodinách využita spíše ojediněle. V anglickém jazyce byl vhodně využit magnetofon, v českém jazyce a literatuře navíc i video.

Materiální podmínky pro výuku sledovaných předmětů jsou standardní. Stávající učební pomůcky jsou využívány účelně, nové pomůcky jsou pořizovány a modernizovány postupně

podle finančních možností školy. Žáci mají pro všechny předměty potřebné učebnice, případně atlasy. Ve škole není zřízena žákovská knihovna. Zastaralý knižní fond je uložen ve skříních, učitelé i žáci si mohou publikace vypůjčit pro potřeby výuky.

Psychohygienické zásady výuky byly převážně respektovány, ve všech hodinách panovala příjemná a vstřícná atmosféra. Výukové prostory splňovaly psychohygienické požadavky, ojediněle nebyla pracovní místa žáků dostatečně osvětlena, či byl omezen výhled na tabuli. Relaxačním činností, až na výjimky, nebyl ve většině sledovaných hodin věnován přiměřený prostor, jejich absence nebyla vždy kompenzována střídáním různých forem a metod práce.

***Materiální podmínky jsou ve všech sledovaných předmětech průměrné, psychohygienické podmínky byly v českém jazyce a matematice velmi dobré, v anglickém jazyce, zeměpisu a hudební výchově průměrné.***

### **Český jazyk a literatura**

Promyšlená organizace hodin spočívala v účelném střídání činností a v pestrých metodách a formách práce. Výklad nové látky byl doplňován řízeným rozhovorem a následným procvičováním učiva při samostatné i skupinové práci. V hodinách byly používány učebnice, vhodně byly využity i další pomůcky a publikace. Žákům nebyly předkládány hotové poznatky, ale sami se podíleli na jejich vyvozování. Při samostatné práci mohli pracovat individuálním tempem, ojediněle jim byly zadávány diferencované úkoly. Učitelky si průběžně ověřovaly pochopení zadání. Žáci měli dostatek času na pochopení i procvičení učiva, prokázali znalosti v souladu s požadavky osnov i schopnost poznatky aplikovat. Pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné, snažily se vést žáky k logickému myšlení. Výuka byla vedena věcně a odborně správně. V některých případech frontálně vedená výuka umožňovala úspěšné uplatnění jen aktivním žákům.

Vstupní motivace spočívala většinou ve sdělení tématu hodiny, průběžně byli žáci motivováni mezipředmětovými vztahy, aktualizací učiva, dostatečným názorem a žákovskými referáty. Vhodně byla využita hudební ukázka a videozáznam. Učivo bylo procvičováno v úvodu i průběhu hodin, byla využita i práce s chybou. Hodnocení žáků učitelkami bylo převážně kladné, snaha a pokrok byly oceňovány. V některých hodinách byli žáci vedeni k vzájemnému hodnocení. Závěrečné opakování a zhodnocení práce žáků bylo z časových důvodů realizováno jen velmi stručně.

Vyučování probíhalo v klidné atmosféře. Pravidla jednání byla žákům známá, respektovali je a akceptovali. V hodinách byla věnována pozornost souvislému projevu žáků, učitelky podporovaly rozvíjení jejich komunikativních dovedností, při ústních projevech dbaly na pěstování jazykové kultury. Přesto se mnozí žáci vyjadřovali heslovitě a stručně, na otázky učitelek odpovídali jednoslovně. Verbální i neverbální projevy vyučujících byly na velmi dobré úrovni, k žákům se chovaly vstřícně a laskavě.

***Kvalita výuky českého jazyka a literatury byla v jednotlivých sledovaných jevech velmi dobrá, pouze materiální podmínky výuky jsou průměrné.***

***Celkově měla výuka českého jazyka a literatury velmi dobrou úroveň.***

### **Anglický jazyk**

Organizace většiny hodin byla účelná, jejich členění bylo logické. Vedle frontální výuky byla využita forma skupinové a individuální práce. Tempo práce v hodinách bylo přiměřené. Individuálně a velmi citlivě bylo přístupováno k žákům při samostatné práci na počítačích. Metody hrou (burza) přinášely oživení některých hodin. Do vyučovacích jednotek byl zařazen poslech autentického textu s kontrolou porozumění a procvičováním výslovnosti. Relaxační chvílky v hodinách chyběly. Vyučující měli přirozenou autoritu, jejich jazyková vybavenost byla dobrá, ne vždy plně využívána. Specifické poruchy učení žáků byly učiteli respektovány. V hodinách chybělo sdělení cíle, shrnutí učiva a závěrečné hodnocení.

Žáci byli motivováni na začátku hodin většinou sdělením tématu hodiny, v jejím průběhu využitím mezipředmětových vztahů a pozitivním hodnocením. K opakování učiva docházelo na začátku i během hodin orientačně, pokud byli žáci klasifikováni, hodnocení bylo objektivní a spravedlivé a odpovídalo jejich znalostem.

V hodinách vládla většinou příznivá pracovní atmosféra, přístup vyučujících k žákům byl přirozený a přátelský. Verbální i neverbální projev učitelů měl profesionální úroveň.

***Plánování a příprava, organizace, metody a formy výuky, motivace a hodnocení, stejně jako interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň. Materiální a psychohygienické podmínky byly průměrné.***

***Kvalita výuky anglického jazyka měla celkově velmi dobrou úroveň.***

## **Matematika**

Náplň všech sledovaných hodin a jejich realizace byla v souladu s deklarovanými vzdělávacími cíli. I když převažovaly frontální metody práce, nejednalo se o pasivní předávání poznatků, ale žáci se aktivně podíleli na jejich vyvozování. Vyučující matematiky se snažili vést žáky k samostatnému logickému myšlení, látku na mnoha příkladech procvičovali a upevňovali. Vyučovací čas byl využit efektivně. Byla prováděna kontrola a analýza domácích úloh, účelně a často žáci pracovali s učebnicemi. Didaktická technika byla použita, ale nebyly zcela využity její metodické přednosti. Učivo bylo interpretováno věcně správně a v souladu se současným stavem teorie a praxe v dané oblasti. Žáci prokázali, že dovedou provádět početní výkony s přirozenými, desetinnými čísly a zlomky, řešit jednoduché rovnice a nerovnice, pracovat s proměnnou a chápali její význam. Také práce s kapesním kalkulátorem jim nedělala potíže. Rezervy jsou v provádění odhadu výsledků řešení a v posuzování jeho reálnosti. Přestože ve třídách jsou děti se specifickými poruchami učení, nebylo pozorováním zjištěno jejich zohlednění.

V hodinách se často objevovaly motivační prvky jako je pochvala, povzbuzení a různé soutěže správnosti výpočtu matematických úloh. V některých hodinách byla motivace založena na názornosti výuky. Zkoušení a opakování mělo návaznost na probírané učivo. Hodnocení žáků bylo spravedlivé, klasifikace zdůvodněná. V závěru většiny hodin bylo provedeno hodnocení výkonů žáků a míra splnění deklarovaných cílů.

Pravidla spolupráce a komunikace mezi žáky a učiteli byla stanovena a oběma stranami respektována. Vyučující svým pěkným přístupem k žákům navozovali přátelskou pracovní atmosféru. Pokud byla vyvolána diskuse, žáci se jí bez obav zúčastňovali. Ve všech sledovaných hodinách vyučující kladli malý důraz na rozvoj verbálních schopností žáků.

***Plánování, příprava, psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody, motivace a hodnocení byly velmi dobré. Materiální podmínky, interakce a komunikace byly průměrné.***

***Kvalita výuky matematiky měla celkově velmi dobrou úroveň.***

## **Zeměpis**

Organizační pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. Učivo bylo interpretováno věcně správně. Výběr informací byl vhodný, sledoval dosažení vytýčeného cíle. Použité formy a metody byly převážně frontální, orientovány na průměrného žáka. Při samostatné práci s atlasem se je nedařilo všechny aktivizovat. Nedostatečně byli žáci zapojeni do vyvozování nových poznatků, které jim byly mnohdy pouze předkládány bez jejich vlastního přičinění. Důraz byl kladen na schopnost žáků aplikovat učivo a orientovat se v dalších informačních zdrojích. Uplatnění skupinových aktivit bylo zaznamenáno ojediněle. Žáci prokazovali velmi dobrou orientaci na mapě, při práci s výpočetní technikou její samostatné ovládání a schopnost práce s tabulkovým procesorem při vytváření tabulek a grafů, dokázali určit zeměpisnou polohu. Většina žáků projevovala zájem o aktuální mezinárodní dění.

Ve většině hodin byla vstupní motivace nahrazena sdělením tématu hodiny. V průběhu sledovaných hodin bylo využíváno aktualizace učiva, široce byly uplatněny mezipředmětové vztahy a vhodně uplatněny vědomosti žáků z historie, občanské výchovy a všeobecně politického přehledu. Při zkoušení žáků byly otázky zaměřeny spíše na pamětní zvládnutí učiva. Hodnocení žákovských výkonů bylo objektivní a spravedlivé. V závěru všech sledovaných hodin chybělo přiměřené zhodnocení práce žáků s podporou jejich sebereflexe.

Dohodnutá pravidla jednání žáci akceptovali, jejich osobnost učitelé plně respektovali. Klima třídy ve sledovaných hodinách bylo podnětné a příznivé, byla patrná vzájemná důvěra. Prostor pro diskusi a hlubší rozbor žákovských odpovědí nebyl dostatečný. Použité formy a metody práce neumožňovaly výraznější rozvoj komunikativních kompetencí žáků, zvláště při vzájemné komunikaci mezi sebou navzájem.

***Plánování a přípravy výuky, podmínky výuky, organizace, formy a metody práce, motivace a hodnocení, interakce a komunikace byly průměrné.***

***Kvalita výuky zeměpisu měla celkově průměrnou úroveň.***

## **Hudební výchova**

Ve sledovaných hodinách hudební výchovy převažovalo mluvené slovo a v menším zastoupení poslech nad činnostmi vokálními a instrumentálními. Zpěvu nepředcházela intonační průprava, rytmický výcvik a hlasová výchova. Hodiny jednotlivých vyučujících se svou strukturou lišily. Jedna vyučující se snažila o osvojení učiva žáky v co největší míře formou tvořivé práce, tedy způsobem pro žáky přitažlivým a aktivizujícím. Vzhledem ke kázeňským problémům třídy se jí však záměr dařil obtížně plnit. V jiné hodině žáci jen pasivně přijímali učební látku. Při vlastním poslechu hudebního díla chyběly aktivní činnosti spjaté s poslechovou skladbou, neboli hudebně percepční příprava k poslechu.

Většinou nevýrazná vstupní motivace zřídka podnítila zájem žáků. Průběžně se vyučující snažily žáky motivovat poslechem ukázek a estetickým aspektem učiva. V závěru hodiny scházelo shrnutí a zopakování učiva a zhodnocení výkonů žáků.

Pravidla chování žáci vždy zcela nerespektovali. Učitelka tak věnovala hodně času jejich usměrňování. Tím se jí nedařilo vytvořit pozitivní vztah žáků k probíranému učivu, ani k předmětu. V nižším ročníku nebyl s chováním žáků problém, chyběl však prostor k diskusi a vyjádření vlastních názorů dětí.

***Plánování a příprava výuky byly na velmi dobré úrovni, ostatní sledované jevy měly průměrnou úroveň.***

***Kvalita výuky hudební výchovy měla celkově průměrnou úroveň.***

## **Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti**

*Velmi dobrou úroveň měl český jazyk na I. i II. stupni, anglický jazyk a matematika na II. stupni. Průměrnou úroveň vykazovala výuka v matematice na I. stupni, v zeměpise a hudební výchově na II. stupni. ČŠI hodnotí kvalitu výuky sledovaných předmětů vzhledem k podmínkám výuky celkově jako velmi dobrou.*

*Pro hodnocení výsledků výuky nebyly použity standardizované evaluační nástroje. Hodnocení úrovně vědomostí, dovedností a sociálních kompetencí žáků vychází z hospitací ve sledovaných předmětech. Při opakování a případném individuálním zkoušení prokázali žáci znalosti požadované osnovami daného předmětu a standardy základního vzdělávání. Dovedli poznatky aplikovat na jednoduchých příkladech, většinou prokázali i schopnost logického myšlení. Nebyli vždy schopni vyvozovat samostatně závěry. Učitelé většinou vytvářeli prostor pro vyjádření vlastních názorů žáků, této možnosti využívali pouze aktivnější z nich. Rezervy jsou v důsledném rozvíjení komunikativních schopností žáků. Žáci se až na výjimky chovali slušně a ukázněně, respektovali učitele a projevovali o výuku zájem.*

## HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

### Plánování

Koncepci školy vypracoval ředitel jako podklad ke konkurznímu řízení v roce 1996. Vychází v ní z analýzy tehdejšího stavu a týká se především oblasti výchovně-vzdělávací, méně oblasti ekonomické a materiální. Některé koncepční záměry se již podařilo realizovat. Novou koncepci ředitel v písemné podobě zpracovanou nemá, přesto má stanoveny zcela jasné a konkrétní cíle, které chce v průběhu let naplnit. Nejvýraznější výsledky koncepčních záměrů jsou patrné v postupné realizaci stavebních úprav a v neustále se zlepšující materiálně-technické vybavenosti školy a kulturnosti prostředí: byly zřízeny počítačové učebny s připojením na internet, kmenové učebny pro první třídy, byla zrekonstruována jídelna, kuchyně, kotelna, opravena střecha a suterén, dokončuje se budování sportovního areálu. V oblasti vzdělávací škola na základě zájmu žáků zavedla výuku volitelného předmětu informatika. Koncepční záměry školy jsou konkretizovány v Plánu práce pro školní rok 2001/2002. Ten obsahuje hlavní úkoly v tomto školním roce, obecný plán kontrolní činnosti, plán jednání pedagogické rady i třídních schůzek, plán výchovného poradenství i školní družiny a Minimální preventivní program škola bez drog. V plánech jsou většinou uvedeny nejen přesné termíny, ale i jednotliví pracovníci zodpovídající za konkrétní oblasti. Podrobné plány činnosti školy jsou vypracovávány každý týden. Poskytují aktuální organizační pokyny a informace. Záměry týkající se preference pozitivních motivačních opatření a využití netradičních forem výuky se dle inspekčních zjištění nedaří ve výchovně-vzdělávacím procesu zcela prosazovat a realizovat.

Ve škole se vyučuje v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. BM0010/251 podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 47/96-2. Výuka probíhá v souladu se chváleným učebním plánem. Učební plán je rozpracován tak, aby co nejvíce vyhovoval potřebám a zájmům žáků. Nepovinné předměty škola žákům nenabízí, ale mají možnost si vybrat z široké nabídky kroužků, na jejichž vedení se podílejí především pedagogové školy.

***Koncepční záměry spolu s plánováním všech oblastí činnosti školy tvoří provázaný systém. Celkově má plánování velmi dobrou úroveň.***



## **Organizování**

Základní škola Kneslova 28, 618 00 Brno je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Statutárním zástupcem organizace je ředitel školy. Činnost školy se řídí Organizačním řádem školy, organizační struktura školy vyplývající z organizačního schématu není zcela přesná. Činnost školy je vymezena stručně a obecně, vyjmenované povinnosti ředitele nejsou úplné. Kompetence pracovníků v jednotlivých klíčových oblastech jsou stanoveny v pracovních náplních. V některých jejich ustanoveních se vyskytují administrativní nepřesnosti. Organizace vyučovacího procesu se řídí Řádem školy. Některé jeho body nevycházejí z platných právních norem. Chybí v něm ustanovení týkající se povinností učitelů, řád uvádí pouze pravidla dozoru na chodbách. Některá ustanovení řádu přesahují kompetence školy (povinnosti služby). Řád stanovuje pravidla chování žáků ve škole, obsahuje především jejich povinnosti, v menší míře i jejich práva.

Rozvrh hodin je sestaven v souladu s právními předpisy. Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada a poradní sbor. Dokumentace školy je vedena v úplnosti a v souladu s právními předpisy. V jejím vedení se vyskytly drobné administrativní nedostatky. Ochrana osobních dat žáků i zaměstnanců je zajištěna.

Informační systém školy zajišťuje plynulý přenos informací uvnitř i vně školy. Informace se zveřejňují na informačních tabulích ve sborovně školy. Žáci získávají informace od třídních učitelů i vedení školy. Rodiče jsou o prospěchu a chování žáků prokazatelným způsobem informováni prostřednictvím žakovské knížky, na pravidelných třídních schůzkách, v případě závažnějších problémů v době konzultačních hodin výchovné poradkyně, případně ihned. Škola je otevřena veřejnosti, využívá k prezentaci dne otevřených dveří, místního tisku, spolupracuje s městskou částí Černovice i dalšími organizacemi, např. s mateřskou školou Kneslova, s Basketbalovou školou mládeže, ZUŠ Charbulova. Žáci se účastní olympiád, sportovních, výtvarných, recitačních a jazykových soutěží a dalších akcí. Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována v souladu s právními předpisy, poskytuje dostatek informací a vypovídá o práci školy i o realizovaných akcích. Její projednání s pracovníky školy nebylo v písemné podobě doloženo.

Cíle a záměry výchovné poradkyně jsou stručně a přehledně specifikovány v ročním plánu práce, z kterého vyplývá, že se poradkyně podílí na vytváření optimálních podmínek pro harmonický rozvoj osobnosti žáků v procesu výchovy a vzdělávání na škole. Její činnost se soustřeďuje na práci se žáky s vývojovými poruchami učení a chování a na pomoc při rozmísťování vycházejících žáků. Velmi úzká je spolupráce s pedagogy školy, s pedagogicko-psychologickými poradnami, s klinickými psychology, se společností SPONDEA, dětskými lékaři a rodiči žáků. Základní dokumentace o poskytnutých konzultacích s žákem či rodiči je vedena velmi pečlivě. Integrovaní žáci nejsou evidováni.

Na škole působí školní metodik prevence, který spolupracuje s výchovným poradcem a s pedagogickými pracovníky školy a zajišťuje jim potřebné informace z této oblasti. Přestože vyučující vykonává funkci metodika teprve druhým rokem, svou přirozenou autoritou si získala důvěru dětí. Plán akcí je zaměřen na aktuální problémy současné doby, což je problematika a řešení šikany, rozvoj v oblasti zdravého životního stylu, vytváření zdravého ovzduší v třídních kolektivech, protidrogová prevence, sexuální výchova a prevence AIDS. Každoročně se žáci školy účastní soutěží s protidrogovou tematikou. V rámci zaměření na prevenci sociálně-patologických jevů jsou na škole ve spolupráci se Střediskem výchovné péče mapovány vztahy mezi spolužáky v problémových třídách II. stupně ZŠ. Formou her a sociometrických šetření došlo ke zlepšení vztahů ve třídě a vytvoření nového třídního kolektivu.

***Celková organizace chodu školy má průměrnou úroveň.***

## **Vedení a motivování pracovníků**

Ředitel školy přistupuje k zaměstnancům s důvěrou, dává jim prostor pro seberealizaci a uplatnění vlastní iniciativy. Některé pravomoci související s pedagogickým řízením školy delegoval na svého zástupce. Společně pak věnují zvýšenou pozornost organizačnímu zajištění chodu školy a operativnímu řízení. Určité nedostatky jsou v metodickém vedení učitelů, které by reflektovalo současné pedagogické trendy ve vzdělávání. To se promítá do kvality vzdělávacího procesu, který je veden převážně tradičním způsobem bez žádoucích inovací. Ve škole jsou vytvářeny dobré podmínky pro další vzdělávání pracovníků a pro jejich mimoškolní činnost. Odbornou literaturu určenou k sebevzdělávání pedagogických pracovníků zajišťuje škola v souladu se svými finančními možnostmi.

Kritéria pro přidělování nenárokových složek platu jsou stanovena na základě promyšleného a projednaného systému. Také účast školy v různých projektech (např. šetření a úspora energie, co si občané myslí o své obci) je motivujícím prvkem. Zpětnou vazbu o kvalitě výuky získalo vedení školy prostřednictvím standardizovaných testů. Tím škola postupně vytváří systém vnitřního hodnocení.

***Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.***

## **Kontrolní mechanismy**

Systém vnitřní kontroly je vytvořen pro celou organizační strukturu, jeho rozsah odpovídá potřebám školy. Rámcový plán, který je součástí plánu školy, zahrnuje kontrolu výchovně-vzdělávacího procesu, práci třídních učitelů, výchovného poradce, kvalitu vedení dokumentace, činnost předmětových komisí, sledování prospěchu žáků a četnosti známek. Pravomoci v oblasti kontroly jsou delegovány na zástupce ředitele. Na kontrole plnění učebních osnov se podílejí i předmětové komise. Hospitace jsou realizovány podle samostatného plánu, sledují především plnění osnov, práci učitele i žáků v obecné rovině. Hospitační záznamy jsou dlouhodobě vedeny, vypovídají o průběhu hodin, ale mají spíše popisný charakter. Z hospitací jsou vyvozovány závěry, hospitační zjištění jsou s učiteli individuálně projednávána, učitelé jsou vedeni k sebehodnocení. Výsledky kontrol jsou zevšeobecnovány, projednávány na pedagogických radách a v případě potřeby jsou přijímána opatření k nápravě. Četnost hospitací je však v posledních letech malá. Kontrola v této oblasti je v současné době založena spíše na důvěře a je zaměřena jen na nové, nebo problémové pracovníky. Kontrolní mechanismy směrem k žákům jsou účinné. Učitelé důsledně sledují a vyhodnocují prospěch, absenci a chování žáků, využívají výchovných opatření pro posílení kázně i motivační pochvaly. Vedení povinné dokumentace je pravidelně sledováno, v jejím vedení byly zjištěny administrativní nedostatky.

***Kontrolní mechanismy mají celkově velmi dobrou úroveň.***

## **Hodnocení podmínek vzdělávání**

***Podmínky vzdělávání tvoří ucelený systém se zpětnou vazbou. Zjištěné nedostatky nemají výraznější vliv na kvalitu činnosti školy. Celkově mají podmínky vzdělávání velmi dobrou úroveň.***

## **HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM**

### **Hodnocení efektivity čerpání NIV**

Škole byl ze státního rozpočtu v roce 2000 poskytnut příspěvek na provoz v celkové výši 6 260 tis. Kč určený na neinvestiční výdaje (dále jen NIV). Závazný ukazatel NIV stanovený Školským úřadem Brno-město byl dodržen, přidělené finanční prostředky byly čerpány na 99,84%.

V období od 1. 1. do 31. 12. 2000 škola hospodařila s kladným hospodářským výsledkem, zisk byl vytvořen nedočerpáním příspěvku ze státního rozpočtu (dále jen SR), dosažením dobrých výsledků ve vedlejší činnosti a zejména pak zásluhou úspor z provozní dotace poskytnuté úřadem městské části. Po vypořádání se státním rozpočtem a na základě rozhodnutí zřizovatele byl zlepšený hospodářský výsledek rozdělen do fondu odměn, rezervního a investičního fondu.

Porovnáním rozpisu rozpočtu NIV s výkazem Škol (MŠMT) P1-04 o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství, výkazem zisku a ztráty - Výsledovka Úč ROPO 4-02, hlavní knihou a údaji uvedenými v tabulce zúčtování finančních prostředků poskytnutých ŠÚ v roce 2000, která je součástí Výroční zprávy o hospodaření školy za rok 2000, bylo zjištěno, že z celkových prostředků čerpaných ze státního rozpočtu na NIV škola vydala 71,22% na mzdové prostředky, 26,40% na zákonné odvody a 2,38% na ostatní neinvestiční výdaje (dále jen ONIV).

Na celkových neinvestičních nákladech (hlavní i hospodářské činnosti) se finanční příspěvek ze SR podílel 61,99 %.

### **Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků**

Závazné ukazatele mzdové regulace - limit prostředků na platy a limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci - byly dodrženy, u limitu počtu pracovníků byla vykázána úspora 1,477 pracovníka.

Způsob odměňování je stanoven vnitřním platovým předpisem, který je odvozen z předpisů platných ve školství. Byla provedena kontrola správnosti zařazení částí vybraných zaměstnanců do platových tříd a stupňů dle platných zákonů. Kontrolované pracovní smlouvy a platové výměry, jež byly přílohou pracovních smluv, odpovídají příslušným zákonům a ustanovením Zákoníku práce.

Nenárokové složky platu - osobní příplatky a odměny - byly v kontrolovaném období (rok 2000) vyplaceny zaměstnancům v poměru 84 % : 16 %.

Osobní a zvláštní příplatky byly zaměstnavatelem přidělovány v souladu s kvalifikačními předpoklady a náročností vykonávané práce. Stanovovaná výše kontrolovaných příplatků nepřesáhla zákonem stanovenou výši. Poskytnuté odměny byly kontrolovány za období prosinec 2000. Kontrola se zaměřila na oprávněnost a zdůvodnění vyplacených odměn. Stanovení a vyplácení a nenárokových složek platu (osobní příplatky a odměny) a příplatků za třídnictví je v souladu s platnými právními předpisy.

Na základě zkontrolovaných dokladů lze konstatovat, že tvorba a čerpání FKSP je v souladu s platnou vyhláškou o fondu kulturních a sociálních potřeb.

### **Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV**

Dle předložené dokumentace týkající se čerpání státního příspěvku bylo z celkových prostředků čerpaných na ONIV 91,91% vydáno na učebnice a učební pomůcky, 5,43% na vzdělávání zaměstnanců, 2,02% na ochranné pomůcky a 0,64% na preventivní lékařské prohlídky, které jsou realizovány smluvním lékařem. Na 1 žáka školy připadá na učebnice a učební pomůcky částka cca 370,- Kč a na vzdělávání zaměstnanců cca 22,- Kč.

Dále je možné konstatovat, že účetnictví školy je vedeno přehledně a průkazně na PC s odpovídajícími výstupy, existuje zpětná vazba na prvotní doklady a evidenci pořízeného majetku. Namátkovou kontrolou bylo ověřeno, že majetek - učební pomůcky pořízené z prostředků SR - byly řádně fyzicky inventovány.

### **Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků**

Podle rozpisu rozpočtu i vyjádření ředitele ZŠ nebyly škole v roce 2000 přiděleny žádné účelové prostředky.

### **Hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků**

Škola v roce 2000 neměla přiděleny žádné investiční prostředky ze SR.

### **Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy**

Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2000 obsahuje údaje a přílohy požadované zákonem o státní správě a samosprávě ve školství.

### **Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům**

*V kontrolovaných oblastech nebylo ve sledovaném období zjištěno nehospodárné nebo neefektivní čerpání prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu. Poskytnuté prostředky byly řádně zúčtovány se státním rozpočtem.*

## **DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ**

### **Název školy**

Školský úřad Brno - město ve svém Rozhodnutí ze dne 30. 10. 2000 změnil zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2000 s názvem Základní škola Kneslova 28, 618 00 Brno. Název školy neodpovídá § 2 odst. 3 Vyhlášky 291/91 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Ředitel školy byl na tuto skutečnost upozorněn a požádán o to, aby vyzval kompetentní orgán o přijetí nápravy.

## VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ze dne 8. 3. 2001
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. BM0010/251 ze dne 30. 10. 2000
- Povinná dokumentace školy ve smyslu § 38 a) odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- Koncepce ZŠ Kneslova 28
- Plán práce pro školní rok 2001/2002
- Plán výchovného poradenství
- Plán kontrolní činnosti
- Minimální preventivní program
- Organizační řád ZŠ Kneslova 28, Brno
- Řád školy
- Vzdělávací program Základní škola č.j.: 16847/96 - 2
- Rozpracované učební plány školy
- Tematické plány hospitovaných předmětů ZŠ
- Hospitační záznamy vedení školy, zápisy z jednání pedagogické rady, porad
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2000 ze dne 24. 1. 2001 (včetně příloh)
- Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2001 ze dne 2. 10. 2001
- Vnitřní platový předpis ze dne 1. 9. 1999
- Směrnice ředitele školy o oběhu účetních dokladů a vnitřní směrnice pro postupy účtování ze dne 1. 1. 2000
- Výplatní listina a výplatní lístky za období 12/2000
- Personální dokumentace
- Pracovní smlouvy
- Platové výměry (osobní čísla 067, 108, 095, 033, 008, 080, 065, 129, 024, 098)
- Úprava rozpočtu ze dne 31. 10. 2000
- Výkaz zisku a ztráty sestavený k 31. 12. 2000 – Výsledovka Uč ROPO 4-02
- Rozvaha rozpočtových a příspěvkových organizací sestavená k 31. 12. 2000 – Rozvaha Uč ROPO 3- 02
- Čtvrtletní výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 o pracovních a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2000 ze dne 31. 1. 2001
- Rozdělení hospodářského výsledku za rok 2000 ze dne 7. 5. 2001
- Hlavní kniha, tabulková předvaha leden až prosinec 2000
- Sestava za výsledkové účty za rok 2000 – středisko ŠÚ
- Obraty účtů 501600 Učebnice, 501650 Učební pomůcky, 518700 DVPP – školení, 501690 Pracovní oděvy, 518310 preventivní lékařské prohlídky a související prvotní doklady za období od 01. 01. 2000 do 31. 12. 2000

- Smlouva o zajištění periodických preventivních prohlídek ze dne 1. 9. 1999 a Dodatek k této smlouvě ze dne 6. září 1999
- Zásady pro používání FKSP platné od 1. 1. 2000
- Rozpočet FKSP na rok 2000 a související prvotní doklady za čerpání fondu v roce 2000

## ZÁVĚR

*Výuka hospitovaných předmětů byla realizována v souladu se schválenými učebními dokumenty. Výchovně-vzdělávací práce školy je pojímána většinou tradičním stylem. Ve sledovaných hodinách převažovaly frontální metody a formy práce, činnostně zaměřená výuka a zčásti se objevující kooperativní techniky učení zatím nejsou zcela běžnou záležitostí. Výuka probíhala v pozitivní atmosféře, ve velké většině hodin panovala vstřícná atmosféra vypovídající o příznivém klimatu školy.*

*Plánování a příprava výuky na obou stupních ZŠ mají celkově velmi dobrou úroveň. Materiální podmínky výuky jsou standardní, učební pomůcky jsou dle finančních možností školy modernizovány a obnovovány. Postupnou realizací stavebních úprav se neustále zlepšuje materiálně-technické vybavení, kulturnost prostředí i psychohygienické podmínky výuky. V organizaci, metodách a formách výuky, motivaci a hodnocení převládala na obou stupních velmi dobrá úroveň, oblast interakce a komunikace vykazovala převážně průměrnou úroveň.*

*Velká pozornost je ve škole věnována volnočasovým aktivitám. Pod vedením učitelů vyvíjí činnost řada kroužků: sportovní, hudební, počítačové, umělecké a výukové. Začátkem školního roku byl slavnostně otevřen moderní lehkooatletický sportovní areál, který bude plně využíván nejen žáky školy, ale i dalšími sportovními oddíly.*

*Na velmi dobré úrovni je zajištěna oblast prevence a řešení sociálně-patologických jevů a oblast výchovného poradenství. Velká pozornost je věnována zajištění péče žákům se specifickými vzdělávacími potřebami.*

*Podmínky výuky (plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a kontrolní mechanismy) tvoří provázaný systém se zpětnou vazbou. Podmínky vzdělávání mají celkově velmi dobrou úroveň.*

*Při kontrole čerpání přidělené státní dotace v roce 2000 nebylo zjištěno neoprávněné použití finančních prostředků státního rozpočtu, ani porušení obecně závazných právních předpisů v této oblasti.*

## Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Charlotta Grenarová	Charlotta Grenarová v. r.
Členové týmu	Mgr. Ladislava Hodonská	Ladislava Hodonská v. r.
	RNDr. Vladislav Milink	Vladislav Milink
	RNDr. Karel Pigl	Karel Pigl v. r.
<b>Další zaměstnanci ČŠI</b>	Zdeňka Jedličková, Dana Haláková, Jaroslav Šimůnek	

V Brně dne 28. listopadu 2001

## Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. prosince 2001

Razítko

## Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Miroslav Hrdlík, ředitel

Hrdlíkv. r.

podpis

***Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.***

### Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

<b>Plní, je v souladu</b>	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
<b>Neplní, není v souladu</b>	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

### **Další adresáti inspekční zprávy**

<b>Adresát</b>	<b>Datum předání/odeslání inspekční zprávy</b>	<b>Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI</b>
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Jihomoravského kraje, RNDr. Šifalda	2002-01-02	757/01
Zřizovatel: ÚMČ Brno - Černovice	2002-01-02	759/01
Další adresát: Magistrát města Brna, PhDr. Lasovský	2002-01-02	758/01

### **Připomínky ředitele(ky) školy**

<b>Datum</b>	<b>Čj. jednacího protokolu ČŠI</b>	<b>Text</b>
		Připomínky nebyly podány